

УДК 811.11:81'42'38:82-3
DOI 10.32999/ksu2663-3426/2021-2-3

МУЛЬТИМОДАЛЬНЕ КОНСТРУЮВАННЯ ІЛЮСТРОВАНОГО ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ «PADDINGTON AT THE PALACE» ТА «PADDINGTON AT THE ZOO» МАЙКЛА БОНДА

Іваненко Діана Олегівна,
аспірантка кафедри англійської філології та світової літератури
імені професора Олега Мішукова
Херсонський державний університет
dianaivanenko@ukr.net
orcid.org/0000-0003-1888-8610

Наукове дослідження присвячене критичному огляду мультимодального конструювання вербальної та невербальної побудови ілюстрованих текстів для дітей.

У своєму дослідженні ми послуговувались теоретичними працями засновників мультимодальної лінгвістики Г. Кресса та Т. ван Льовена, а також концепцією нарративного моделювання художніх текстів для дітей А. Цапів. У роботі нами визначено особливості вербальної та невербальної побудови ілюстрованих текстів з оперттям на такі поняття: нарративний прийом, візуально-вербальні наративи (тобто такі, в яких візуальний план вираження домінує). Взаємодія тексту й зображень у візуальних наративах привертала увагу багатьох науковців, дослідження яких насамперед зосереджувалось на виявленні основних принципів такої взаємодії та визначенні функцій, які здійснюються зображеннями.

З метою визначення невербальних прийомів творення наративу англійськомовних художніх текстів для дітей ми послуговуємось роботами Г. Кресса та Т. ван Льовена, зокрема теорією композиції кадру за принципом «конфігурація» (англ. information value), салієнтність (англ. salience) і фреймінг (англ. Framing).

Метою нашого дослідження є систематизація наукового пошуку про мультимодальну природу нарративних текстів, зокрема казкових нарративів, адресованих дитячій читацькій аудиторії. Саме завдяки наративам, які утворюють символічні сюжети, за якими і класифікується дійсність, здійснюється її розуміння. Відповідно, нами поставлено завдання проаналізувати та систематизувати особливості вербальної та невербальної побудови ілюстрованих текстів. Матеріалом нашої розвідки послуговували тексти англійськомовних казок ХХІ століття, а саме ілюстровані художні тексти «Paddington at the Palace», «Paddington at the Zoo» Майкла Бонда, що уможливить з'ясування специфіки їхньої текстової та мультимодальної структури.

Ключові слова: мультимодальна лінгвістика, мультимодальний наратив, нарративний прийом, казковий наратив.

MULTIMODAL CONSTRUCTION OF THE ILLUSTRATED LITERARY TEXT “PADDINGTON AT THE PALACE” AND “PADDINGTON AT THE ZOO” BY MICHAEL BOND

Ivanenko Diana Olegivna,
Postgraduate student at the Department of English Philology and World Literature
named after Professor Oleg Mishukov
Kherson State University
dianaivanenko@ukr.net
orcid.org/0000-0003-1888-8610

The research is devoted to a critical review of multimodal construction of verbal and nonverbal construction of illustrated texts for children.

In our research, we used the theoretical works of the founders of multimodal linguistics G. Kress and T. van Leuven, as well as the concept of narrative modeling of literary texts for children of A. Tsapiv. In our work we have identified the features of verbal and nonverbal construction of illustrated texts, based on the following concepts: narrative technique, visual-verbal narratives (those in which the visual plan of expression dominates). The interaction of text and images in visual narratives has attracted the attention of many scholars, whose research has focused primarily on identifying the basic principles of such interaction and defining the functions performed by images.

To determine the non-verbal methods of creating a narrative of English literary texts for children, we use the work of G. Kress and T. van Leuven, in particular the theory of frame composition on the principle of information value, salience and framing.

The aim of our research is to systematize the scientific research on the multimodal nature of narrative texts, in particular fairy-tale narratives addressed to children's readers. Thanks to the narratives that make up the symbolic plots, according to which reality is classified, that it is understood. Accordingly, we set the task to analyze and systematize the features of verbal and nonverbal construction of illustrated texts. The material of our research - the texts of English-language fairy tales of the XXI century, namely – illustrated literary texts "Paddington at the Palace", "Paddington at the Zoo" by Michael Bond, which will clarify the specifics of their textual and multimodal structure.

Key words: multimodal linguistics, multimodal narrative, narrative reception, fairy narrative.

1. Вступ.

Протягом останніх років спостерігається підвищений інтерес учених до поліаспектного дослідження не лише мовних, але й позамовних засобів, які співіснують в одному комунікативному просторі. Наукова робота Г. Кресса та Т. ван Льовена "Reading Images: The Grammar of Visual Design" (1996) (7), присвячена проблемі мультимодальності та модусам її репрезентації, заклала підґрунтя мультимодальної лінгвістики. Мультимодальна лінгвістика постає найсучаснішою галуззю лінгвістичних досліджень. Це дало поштовх багатьом сучасним дослідникам вивчати інноваційні аспекти невербальної комунікації (Макарук, 2019: 100).

У своєму дослідженні ми послуговувались теоретичними працями засновників мультимодальної лінгвістики Г. Кресса та Т. ван Льовена, а також концепцією наративного моделювання художніх текстів для дітей А. Цапів (Цапів, 2020). У роботі нами визначено особливості вербальної та невербальної побудови ілюстрованих текстів з оперттям на такі поняття, як наративний прийом, візуально-вербальні наративи (тобто такі, в яких візуальний план вираження домінує).

За концепцією наративного моделювання художніх текстів для дітей А. Цапів (Цапів, 2020) у дослідженні «під наративним прийомом розуміємо спосіб творення історії, виражений вербальними та/або невербальними засобами, що реалізує один зі складників наративу: художній час і простір, погляд фокалізатора подій, наратора історії, персонажний образ» (Цапів, 2020: 127).

Метою нашого дослідження є систематизація наукового пошуку про мультимодальну природу наративних текстів, зокрема казкових наративів, адресованих дитячій читацькій аудиторії. Саме завдяки наративам, які утворюють символічні сюжети, за якими і класифікується дійсність, здійснюється її розуміння. Відповідно, нами поставлено завдання проаналізувати та систематизувати особливості вербальної та невербальної побудови ілюстрованих текстів. Наратив являє собою універсальну характеристику кожної культури, що акумулює та транслює власні сис-

теми смислів і досвід загалом за допомогою оповідей у вигляді міфів, легенд, казок, епосу, драм і трагедій, історій, розповідей, жартів, анекдотів, романів, комерційної реклами тощо.

Матеріалом нашої розвідки послуговували тексти англійськомовних казок XXI століття, а саме ілюстровані художні тексти «Paddington at the Palace», «Paddington at the Zoo» Майкла Бонда, що уможливить з'ясування специфіки їхньої текстової та мультимодальної структури.

Лінгвістичний інтерес до дослідження вербальних та невербальних засобів, які відіграють провідну роль під час творення інформації та смислів, зумовлений тим, що сучасні тексти дедалі частіше охоплюють не лише вербальну складову частину, а й містять графічні/візуальні зображення або окремі елементи. Як вербальні, так і графічні ресурси беруть участь у передачі думок та ідей і виконують не лише формальну роль, а постають посередником між відправником та одержувачем (Макарук, 2019: 100).

У своїх наукових роботах Г. Кресс та Т. ван Льовен фокусуються на вивченні ролі таких невербальних модусів, як звук, колір та типографування (Kress, 2002; Kress & Leuween, 2006): «Загальні семіотичні принципи діють у різних режимах і в різних напрямках. Наприклад, у випадку експериментальної метафункції сенс створюється за допомогою конфігурацій учасників, процесів та обставин у мові». Для визначення невербальних прийомів творення наративу англійськомовних художніх текстів для дітей ми послуговуємось роботами Г. Кресса та Т. ван Льовена (Kress & Leuween, 2006), зокрема теорією композиції кадру за принципом «конфігурація (англ. *information value*), салієнтність (англ. *saliency*) і фреймінг (англ. *framing*)» (Цапів, 2020) Композиція пов'язує репрезентативні та інтерактивні зображення через три взаємопов'язані системи:

1) конфігурація (англ. *information value*) – розміщення елементів у кадрі «позицій» зображення: ліворуч та праворуч, зверху та знизу, в центрі;

2) салієнтність (англ. *saliency*). Елементи зображень розташовані так, щоб привернути

увагу глядача, як-от: розміщення на передньому або задньому плані, розмір, кольорові тони та кольорова контрастність малюнків (зображень);

3) фреймінг (англ. *framing*) – оформлення малюнків.

Ці три принципи композиції застосовуються не лише до окремих малюнків, а й до композиційних зображень, зображень, що поєднують наратив та інші графічні елементи, будь-то на сторінці, екрані телевізора чи комп'ютера (Kress & Leuween, 2006).

Доцільність у виокремленні мультимодальної лінгвістики вбачається в її універсальності. Не існує фактично такого жанру, який би не був нею охоплений: комікси, карикатури, романи, посібники користувача, художні книги, музейні експонати, фільми, картини тощо. Говорячи про мультимодальність, мультимодальний текст та мультимодальний дискурс, спостерігаємо неоднозначність у трактуванні понять, якими оперують дослідники під час аналізу. Йдеться про мультимодальність, модус, семіотичні ресурси, модальність тощо. Тому одне з першочергових питань стосується категорійно-поняттєвого апарату цієї вузькоспеціальної галузі лінгвістики (Kress, 2002: 101).

Основним із ключових понять мультимодальної лінгвістики є мультимодальний текст та один із його різновидів – відеовербальний текст. Вперше термін «мультимодальний текст» був розроблений вченими Г. Крессом та Т. ван Льовеном у спільній статті «*Multimodal Discourse*» (Макарук, 2019: 56; Kress, 2002). Під цим поняттям вони розуміють текст, який поєднує в собі різні семіотичні системи для того, щоб отримати більш детальну інформацію. Г. Кресс виділив чотири основні категорії мультимодальності: а) модус (англ. «*mode*») – як результат культурного формування матеріалу через його використання в щоденній соціальній взаємодії людей; б) семіотичний ресурс (англ. «*semiotic mode*») показує взаємодію між репрезентаційними ресурсами та їх реалізацією; в) модальна допустимість (англ. «*modal compatibility*») – це поняття, пов'язане з матеріальним, культурним, історичним аспектом використання модусу. Саме ця категорія відповідає за адекватне використання модусу; г) інтерсеміотичність модусів (англ. «*intersemiotic modes*») – сполучуваність модусів у певному контексті (Kress, 2002: 14). Поняття «модус» не має однозначного трактування, а тому потребує додаткових уточнень

й обґрунтувань. У мультимодальній комунікації для реалізації поставлених цілей поєднують одночасно кілька модусів. Прикладами можуть слугувати малюнок і вербальний текст, малюнок і текстовий підпис-пояснення до нього, текст та інші невербальні графічні засоби, усний вербальний текст і міміка співрозмовника, відстань між комунікантами, вербальні засоби на телебаченні чи в Інтернеті в поєднанні з ілюстраціями або іншими графічними об'єктами, що рухаються та виконують певні дії тощо. Видатною є думка Г. Кресса і Т. ван Льовена, що всі модуси впливають на значення, формуючи його сутність. Це стосується і засобів (візуальних, вербальних), використання яких обмежується можливістю окремих каналів зв'язку й тематичною спрямованістю кожного конкретного інформаційного блоку (Макарук, 2019: 105).

Інші дослідники схиляються до думки, що модус (семіотичний ресурс) (від латин. *modus* – «міра, спосіб, образ, вид») – це засіб передачі інформації, під яким розуміють текст, звук та ін., характерною та ключовою ознакою якого є можливість уміщувати й передавати значення. Очевидним є і той факт, що до одного комунікативного складника залучено кілька модусів одночасно, завдяки яким і формується мультимодальність. Окремими групами модусів є вербальні одиниці, цифри, знаки пунктуації, фотосвітлини, піктограми тощо (Макарук, 2019: 107). Семіотичний ресурс – одне з ключових понять у мультимодальній лінгвістиці, під яким Т. ван Льовен розуміє результат людської діяльності, який використовують із комунікативною метою. Не менш важливе поняття мультимодальної лінгвістики – модальна сумісність, у межах якої, власне, і визначається доцільність використання того чи того модусу з урахуванням традицій і звичаїв етнічних спільнот. Модальна сумісність – ключове поняття, яке визначає ступінь інтерсеміотичної кореляції різних модусів, як-от кількох невербальних і вербального або лише кількох невербальних та пара вербальних одночасно. Під модальною сумісністю розуміємо можливість семіотичних ресурсів сполучатися між собою, які не суперечать один одному як у плані вираження, так і у плані змісту (Макарук, 2019: 107).

За концепцією нарративного моделювання художніх текстів для дітей А. Цапів «зображення містять смисли, які передаються через використання певного кольору/кольорової палітри, стилю зображень, наси-

ченості кольорів, вони виконують роль візуального еквівалента художнього порівняння, метафори або постають засобом реалізації категорій інтертекстуальності та візуальної інтертекстуальності» (Цапів, 2020: 170; Doonan, 1996: 229). Взаємодія тексту й зображень у візуальних нарративах привертала увагу багатьох науковців, дослідження яких насамперед зосереджувалось на виявленні основних принципів такої взаємодії та визначенні функцій, які здійснюються зображеннями (Цапів, 2020; Doonan, 1996; Nodelman). Візуально-вербально побудовані нарративи значно легше сприймаються саме дітьми, для яких є природним абсолютно вільно й нестандартно тлумачити смисли, адже вербальна інформація досить стисла, а зображення ж, навпаки, відкривають широкі обрії для активності дитячої фантазії, уяви, вони позбавляють дитину відчуття того, що вона знає менше, аніж дорослі (Цапів, 2020: 172; Arizpe & Styles, 2016).

Проілюструємо взаємодію нарративних прийомів, виражених вербально-візуально (колір, розмір шрифту) та візуально (ілюстрації персонажів, колір малюнка й фону сторінки) на матеріалі художніх текстів для дітей «*Paddington at the Palace*» та «*Paddington at the Zoo*», де автором тексту є англійський письменник Майкл Бонд. За концепцією нарративного моделювання художніх текстів для дітей А. Цапів «поєднання вербальних та візуальних семіотичних модусів

створює єдиний мультимодальний світ нарративу, адресованого дитячій читацькій аудиторії» (Цапів, 2020: 172). Спочатку звернемося до паратексту (частини тексту, яка його супроводжує, як-от обкладинка, передмова, інформація про автора або про зміст книги, розміщена на звороті), а саме обкладинки, що містить вербальні й невербальні семіотичні модуси для створення нарративного смислу (Цапів, 2020: 174).

Ведмедик Паддінгтон – герой книги англійського письменника Майкла Бонда і однойменного дитячого серіалу. Особливість казкового персонажа в тому, що він поєднує в собі риси як ведмедика, так і іграшки. Вперше книга «Ведмедик на ім'я Паддінгтон» була опублікована 13 жовтня 1958 року.

Нині в світі понад 25 мільйонів книг про ведмежа Паддінгтона, загалом перекладених 31 мовою світу. У всьому світі було видано 265 ліцензій на різні продукти з використанням імені ведмежати. На вокзалі почалася історія про маленького ведмедика, що приїхав із Дрімучого Перу. Там він стояв і чекав, поки хто-небудь зверне на нього увагу. Містер і місіс Браун прийняли рішення подбати про ведмедика. Незабаром Паддінгтон став повноцінним членом їхньої сім'ї. Оскільки він був вихованим, Паддінгтон намагався бути корисним у будинку. Однак його наміри часто перетворювалися на витівки. З цього часу прийнято вважати, що там, де знаходиться ведмежа Паддінгтон, не буває нудно.

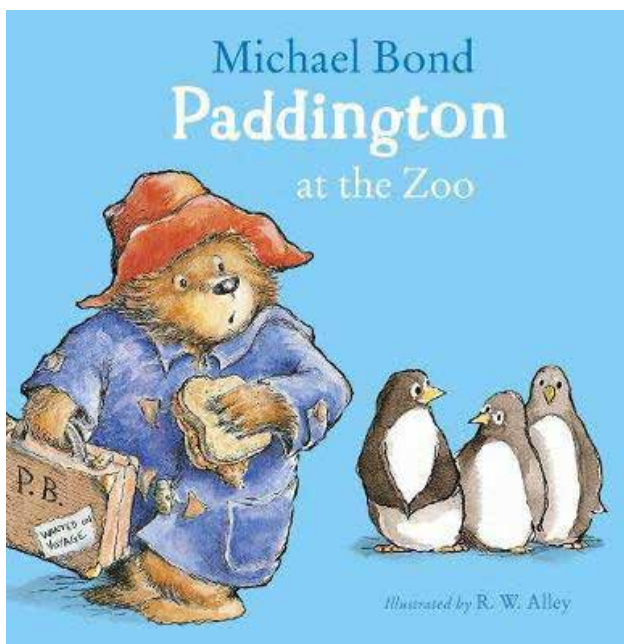

Рис. 1. «*Paddington at the Zoo*»
(Bond, 2019)

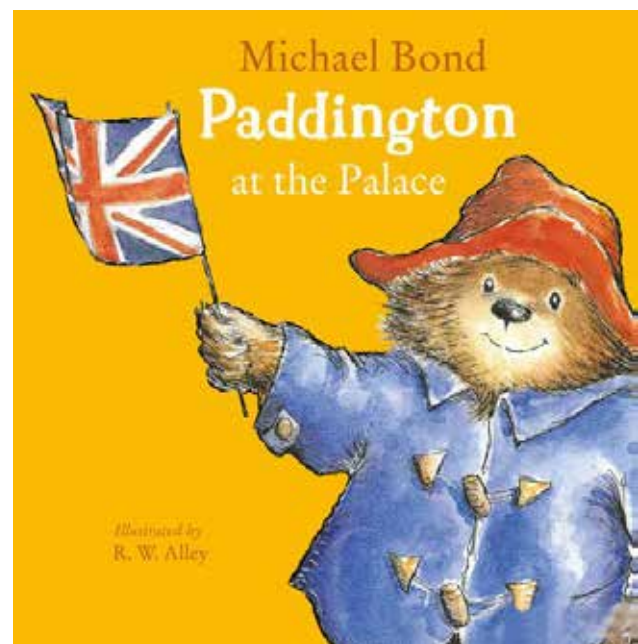

Рис. 2. «*Paddington at the Palace*»
(Bond, 2019)

Обкладинка насичена національним колоритом, а саме ведмедик Паддінгтон тримає прапорець. Палітурка виконана в жовтих тонах, що є фоном для назви книги, різними за розміром та шрифтом літерами, виконаними білим та помаранчевими кольорами. Жовтий колір має позитивну символіку сонячного світла (Тресіддер, 1999: 96). Шрифт, як графічний малюнок накреслення літер, має смислоформуванняльний потенціал, реалізований у кожному конкретному контексті (Nørgaard, 2010: 116). У наведеному фрагменті створюється комплексна мультимодальна взаємодія кольору й словесного оформлення. Жирним шрифтом виділено слова **Paddington**, що візуально фокусує увагу саме на видатному ведмедику, про якого йтиметься в тексті. «Простір сторінки, на якому розгортається історія, виконано в теплих кольорах. Загальну тональність наративу створено за допомогою пастельних кольорів для фонового оформлення сторінки» (Цапів, 2020: 185).

Вербальну нарацію сконструйовано простими короткими реченнями, що постають синтаксичною реалізацією відображення характеру персонажа. З художнього тексту «*Paddington at the Palace*» (Michel Bond, 2019) наведемо приклади: «*As they left the Palace, Paddington stopped by the gates to wave the flag*» (Bond, 2019: 17); «*And he took one last picture for Paddington's scrapbook*» (Bond, 2019: 17). У тексті відсутні складні синтаксичні конструкції, зайві терміни. Конструюванню історії про мрії також сприяє палітра блакитного й жовтого кольорів, що створює романтичну тональність наративу та слугує засобом реалізації модальності, тобто створення історії, що може існувати тільки у фантазіях. Кольори є пастельними, контури зображень розмитими, що так сприяє створенню атмосфери фантазії, мрії, уяви. Кольоровий код, а саме ненасичена пастельна палітра, забезпечує таку казковість сюжету, яка розгортається в уявному світі.

В усьому світі книжки англійського дитячого письменника Майкла Бонда стали класикою дитячої літератури, а вигаданий ним ведмедик Паддінгтон у крилатому капелюсі та синьому макінтоші на двох гудзиках – одним із найпопулярніших символів Лондона. На одній зі станцій Лондонського вокзалу він знайомиться з родиною Браунів, які вирішують дати ведмедику притулок і, власне, дарують йому нове ім'я – «*We will call you Paddington because we found you at Paddington Station*» (Bond, 2014).

Оскільки у цивілізованому світі Паддінгтон є новачком, більшість його пригод – це курйози, що трапляються через незнання тих чи інших правил, загальновідомих фактів та норм. Так, наприклад, Паддінгтон любить робити сендвічі з джемом та потім ховає один собі під свій капелюх. У художньому тексті «*Paddington at the Zoo*» спостерігаємо кумедність події, коли Паддінгтон фотографувався з папугою, то пташка забрала сендвіч із-під капелюха ведмедика: «*“Squawk!” said a parrot as it took a big bite out of Paddington's sandwich*». І, хоча рідна тітонька Люсі намагалася виховувати Паддінгтона як справжнього англійського джентльмена, повністю підготувати його до життя в Лондоні їй не вдалося.

Історія появи Паддінгтона, як і історія створення іншого популярного ведмеда – Вінні-Пуха, тісно пов'язана з іграшкою, адже почалося усе безпосередньо з іграшкового ведмежати, що самотньо стояло на полиці лондонського магазину «*Selfridges*» у Святвечір. Саме цей іграшковий ведмедик згодом надихнув Майкла Бонда писати. І, хоча перші тексти про Паддінгтона Бонд створив майже випадково, без жодної думки про публікації і кар'єру дитячого письменника, нині маємо цілу серію з понад двадцяти дитячих книжок з оповіданнями (1958–2014), три мультсеріали (*Paddington (1975–1986)*, *Paddington Bear (1989–1990)* і *The Adventures of Paddington Bear (1997–2001)*). Паддінгтон любить бутерброди з джемом, безкомпромісно торгується з продавцями на блошиних ринках та має напрочуд вишукані манери, особливо як для ведмеда. Він був зіркою власного телешоу, а Музей Лондона присвятив його життю окрему експозицію. Паддінгтон став не лише улюбленцем британських дітей, а й культурним надбанням цілої країни та символом доброти та толерантності в усьому світі.

В одному з епізодів «*Paddington at the Palace*» (Bond, 2019) ведмедик із містером Грубером вирушають подивитися на зміну караулу в Букінгемському палаці: «*Mr Gruber took his camera, Paddington took a flag on a stick in case he saw the Queen, and they both sat on the front seat of the bus so that they could see all the places of interest on the way*» (Bond, 2019: 2). Ведмедику було дуже цікаво спостерігати за зміною караулу в Букінгемському палаці, Паддінгтон перебував у піднесеному, гарному настрої. Саме через яскраві зображення цього епі-

Рис. 3. «Paddington at the Palace»
(Bond, 2019)

Рис. 4. «Paddington at the Palace»
(Bond, 2019)

зоду читач-дитина може уявити себе в центрі неперевершених та неймовірних пригод.

Оскільки читач-дитина може не уявляти собі, що особливого в зміні караулу в Букінгемському палаці, наратор (як «прихований дорослий») пояснює: «*Soon afterwards they heard the sound of a band playing. The music got louder and louder and there was a lot of shouting and the clump, clump of marching feet*» (Bond, 2019: 5).

Цей коментар доповнюється ілюстраціями, в яких детально відображено святковий настрій зміни караулу в Букінгемському палаці – ведмежа Паддінгтон навіть сподівався побачити королеву, радісно махаючи своїм прапорцем.

В одному з епізодів оповідання «*Paddington at the Zoo*» (Michel Bond, 2019) ведмедик із Жонотаном та Джуді вирушають до зоопарку: «*One day Jonathan and Judy decided*

to take Paddington on an outing to the zoo. Before they set off Paddington made a large pile of marmalade sandwiches – six in all. But when they reached the zoo, the gatekeeper wouldn't let them in. And Paddington gave the man such a hard stare he let them in without another word» (Bond, 2019: 2).

Проаналізуємо малюнок художнього наративу для дітей про ведмежа Паддінгтона «*Paddington at the Zoo*» (Bond, 2019), зокрема за теорією композиції кадру Г. Кресса та Т. ван Льовена (Kress & Leuween, 2006), за принципом «конфігурація (англ. *information value*), салієнтність (англ. *saliency*) і фреймінг (англ. *framing*)». Ведмедик Паддінгтон зображений в яскравих кольорових тонах, він із цікавістю прогулюється зоопарком із дітьми. Аналізуючи малюнок, можна прослідкувати, що на передньому плані зображені

Рис. 5. «Paddington at the Zoo» (Bond, 2019)

діти Жонатон та Джуді, які фотографують ведмедика Паддінгтона. На задньому плані зображені різнокольорові птахи та пейзаж зоопарку, які справляють позитивне враження. З цього випливає, що ілюстрації слугують способом нарації та реалізують вираження вербальної нарації, яке сприяє кращому усвідомленню тексту читачем-дитиною. У мультимодальних текстах реалізація персонажних образів відбувається через вербальні й невербальні семіотичні модули, завдяки чому читач-дитина часто себе відчуває частинкою художнього всесвіту. Слід погодитися з думкою Г. Кресс і Т. ван Льовен, що всі модули впливають на значення, формуючи його сутність. Це стосується і засобів (візуальних, вербальних), використання яких обмежується можливістю окремих каналів зв'язку й тематичною спрямованістю кожного конкретного інформаційного блоку (Макарук, 2019: 105).

2. Висновки

Таким чином, у мультимодальній побудові образів вербальний і невербальний модули сприяють емоційному розвитку читача, впливають на його сенсорні відчуття й тим самим створюють унікальне поєднання персонажних образів у художніх текстах для дітей. Ми систематизували науковий пошук про мультимодальну природу наративних текстів, зокрема казкових наративів, адресованих дитячій читацькій аудиторії. Завдяки теоретичним працям засновників мультимодальної лінгвістики Г. Кресса та Т. ван Льовена, а також концепції наративного моделювання художніх текстів для дітей А. Цапів (Цапів, 2020) ми здійснили критичний огляд мультимодального конструювання вербальної та невербальної побудови ілюстрованих текстів для дітей, а саме «Paddington at the Palace», «Paddington at the Zoo» М. Бонда.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Макарук Л. Мультимодальність сучасного англomовного масмедійного комунікативного простору : дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.04 / Запорізький національний університет. Луцьк, 2019. 635 с.
2. Тресиддер Дж. Словарь символов. Москва : Фаир-Пресс, 1999. 448 с.
3. Цапів А. Поетика наративу англійськомовних художніх текстів для дітей : дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.04 / Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. Харків, 2020. 419 с.
4. Arizpe E., & Styles, M. Children reading picturebooks: Interpreting visual texts (2nd ed.). London and New York: Routledge Taylor & Francis Group, 2016. 256 p.

5. Doonan J. (1996). The Modern picture book. In P. Hunt, & S. Ray (Eds.), International Companion Encyclopedia of Children's literature. London and New York: Routledge, 1996. P. 228–238.
6. Kress G. Multimodal Discourse: the modes and media of contemporary communication. London: Edward Arnold, 2002. 152 p.
7. Kress G., van Leeuwen, T. Reading images: The grammar of visual design (2nd ed.). London and New York: Routledge Taylor & Francis Group. 2006. 310 p.
8. Kress G. Multimodal Discourse: the modes and media of contemporary communication. London: Edward Arnold, 2002. 152 p.
9. Kress G. Multimodality: Challenges to thinking about language. TESOL Quarterly, 34(2). 2000. P. 337–340.
10. Kress G. Multimodality. A social semiotic approach to contemporary communication. New York, London: Routledge Taylor & Francis Group. 2010. 212 p.
11. Nodelman P. (1996). Illustration and picture books. In P. Hunt, & S. Ray (Eds.), International Companion Encyclopedia of Children's literature (pp. 110–121). London and New York: Routledge.
12. Nørgaard N. Multimodal Stylistics of the Novel More Than Words. New York: 711 Third Avenue, 2019. 348 p.
13. Nørgaard N., Montoro R., Busse B. Key Terms in Stylistics. London: The Tower Building, 2010. 276 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ:

14. Bond M. (2019). *Paddington at the Palace*. London: HarperCollins Children's books.
15. Bond M. (2019). *Paddington at the Zoo*. London: HarperCollins Children's books.

REFERENCES:

1. Makaruk L. Multimodality of modern English-language mass media communicative space: dis. ... Dr. Philol. Sciences: 10.02.04 / Zaporozhye National University. Lutsk, 2019. 635 p.
2. Tresidder, J. (1999). Dictionary of symbols. Moscow: Fair Press.
3. Tsapiv A. Poetics of the narrative of English literary texts for children: dis. ... Dr. Philol. Science: 10.02.04. / Kharkiv National University named after VN Karazina. Kharkiv, 2020. 419 p.
4. Arizpe E., & Styles, M. (2016). Children reading picturebooks: Interpreting visual texts (2nd ed.). London and New York: Routledge Taylor & Francis Group.
5. Doonan J. (1996). The Modern picture book. In P. Hunt, & S. Ray (Eds.), International Companion Encyclopedia of Children's literature (pp. 228–238). London and New York: Routledge.
6. Kress G. Multimodal Discourse: the modes and media of contemporary communication. London: Edward Arnold, 2002. 152 p.
7. Kress G., van Leeuwen, T. Reading images: The grammar of visual design (2nd ed.). London and New York: Routledge Taylor & Francis Group. 2006. 310 p.
8. Kress G. Multimodal Discourse: the modes and media of contemporary communication. London: Edward Arnold, 2002. 152 p.

9. Kress G. Multimodality: Challenges to thinking about language. *TESOL Quarterly*, 34(2). 2000. P. 337–340.
10. Kress G. Multimodality. A social semiotic approach to contemporary communication. New York, London: Routledge Taylor & Francis Group. 2010. 212 p.
11. Nodelman P. (1996). Illustration and picture books. In P. Hunt, & S. Ray (Eds.), *International Companion Encyclopedia of Children's literature* (pp. 110–121). London and New York: Routledge.
12. Nørgaard N. *Multimodal Stylistics of the Novel More Than Words*. New York: 711 Third Avenue, 2019. 348 p.
13. Nørgaard N., R. Montoro, B. Busse. *Key Terms in Stylistics*. London: The Tower Building, 2010. 276 p.
14. Bond M. (2019). *Paddington at the Palace*. London: HarperCollins Children's books.
15. Bond M. (2019). *Paddington at the Zoo*. London: HarperCollins Children's books.

**LIST OF SOURCES
OF ILLUSTRATIVE MATERIAL:**

*Стаття надійшла до редакції 08.10.2021.
The article was received 8 October 2021.*